

Yerel Siyasal Aktörlerin Belediyelerde Karar Alma Mekanizmalarına Katılımı: Adıyaman Belediye Meclis Örneği

Yrd. Doç. Dr. Murat SEZİK¹

Özet

Yerel siyasetin güçlenmeye başladığı bir dünyada Türkiye de de yerel yönetimlerin güçlendirilmesine yönelik birtakım yasal düzenlemeler söz konusudur. Bu nedenle yerel siyasetin odağı durumunda bulunan belediyeler, demokrasinin tabana yayılması ve kararlara katılım boyutları ile özellikle incelenmeye değer birer araştırma nesnesi durumundadır.

Yerel siyasette etkili olan siyasal partiler, belediye başkanı, belediye meclisi, belediye encümeni, ildeki STK'lar, kent konseyi, mahalle muhtarları ve merkezi idarenin ildeki en büyük mülki amiri sıfatıyla vali, belediye meclisinde alınan kararlar üzerinde farklı düzeylerde etki edebilen aktörlerdir. Bu aktörler içinde bazıları diğerlerine göre ön plana çıkabilmektedir. Örneğin bazı belediye meclislerinde, belediye başkanının siyasal liderlik özellikleri veya siyasal yaklaşımları nedeniyle meclis kararları üzerinde etkisini doğrudan göstererek kararları etkileyebilirken, bazı durumlarda ise ildeki siyasal parti başkanları belediye meclisindeki üyeleri üzerinde nüfuz alanlarını kullanarak etkili olabilmektedirler.

Bu çalışmada yerel halkın siyasal temsilcisi olması münasebeti ile Adıyaman belediyesi meclis üyelerinin kararlarını alırken işlenen

1 Adıyaman Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü msezik@adiyaman.edu.tr

süreçler değerlendirilmiş ve meclis üyelerinin aldıkları kararlarda ne ölçüde bağımsız kalabildikleri veya hangi aktörlerin etkisinde kalarak kararlarını şekillendirdikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Siyaset, Belediye Meclisi, Karar Alma

1. Giriş

Çağdaş demokrasilerin en önemli özelliği özgürlükçü ve katılımcı olmalarıdır. Temsili demokrasilerde siyasal katılım çeşitli mekanizmalar oluşturularak sağlanmakta ve siyasal katılımın artışı ile demokratik sistemde tabana yayılarak meşruiyetini sağlamlaştırmaktadır. Siyasal katılım, ister sadece oy kullanarak pasif katılım şeklinde olsun, isterse karar alma ve kararları etkileme mekanizmaları yolu ile olsun iktidar gücünü kendi arzu ettiği yöne kanalize etme arzudur.

Demokrasinin gelişimi incelendiğinde, toplumlarda siyasal düşüncelerin ve kurumların iktisadi ve sosyal gelişmelerden bağımsız olarak ortaya çıkmadığı görülmektedir. Siyasal iktidarın halkın isteği doğrultusunda ve halkın iradesiyle iktidar olması, yine onun iradesiyle el değiştirmesi çoğulcu demokrasilerde uzun yıllar almış ve önemli mücadelelerden sonra kazanılmıştır. Örneğin; İktidarın ilahi kaynaklardan değil, yönetilenlerin seçme iradesinden kaynaklandığı uzun bir değişim süreciyle ortaya çıkmıştır. Modern devleti, kendisinden önceki devlet anlayışından ayıran en önemli fark ise halkın siyasal yaşama eskiye oranla daha bilinçli ve aktif olarak katılımlarını sağlayan bir yönetim anlayışına evrilmesidir.

Yerel siyasette etkin olan aktörler literatürde, seçilmiş yerel otoriteler, siyasi partilerin yerel örgütleri, halk ve hatta merkezi yönetim (Tekeli, 1999: 196) olarak sayılmaktadır. Bu sayılanlar yanında kent konseyleri, belediyenin üst düzey idarecileri, muhtarlar ve Sivil Toplum kuruluşları da yerel siyasette etkin olan aktörler olarak kabul edilmelidir. Zira demokrasinin katılım boyutu derinlik kazandıkça bu aktörlerin etki düzeyleri de artmaktadır.

Bu çalışmada yerel siyasette katılımcı demokrasinin aktif unsurları üzerinde durularak bu unsurların siyasi kararları etkileme yolları ve güçleri test edilmeye çalışılmıştır. Çalışma alanı olarak demokrasinin okulu olarak kabul edilen belediyeler seçilmiş ve çalışma Adıyaman Belediyesi'nde gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz özellikle iki binli yıllarla beraber yerel siyasetin güçlendirilmeye çalışıldığı ve birçok yetkinin merkezi idareden yerel yönetimlere devrinin tartışıldığı yıllar olmuştur. Yerel siyasete yönelik gerçekleştirilen yasal düzenlemeler ile güçlenen yerel siyasal aktörlerin bu güçlerini ne ölçüde kullandıkları, karar alma mekanizmaları işlerken her bir yerel siyasal aktörün kent için uygun gördüğü kararları özgür iradesi ile belediye meclisine taşıyıp taşıyamadığı bu araştırmanın merkezinde yer almaktadır. Başka bir ifadeyle, bu araştırmayla belediye meclis üyeleri ve diğer yerel siyasal aktörler meclis gündemine herhangi bir konu geldiğinde bunu bağımsız iradeleri ile değerlendirip bu yönde mi karar vermekte, yoksa hiyerarşik bakımdan kendinden yukarıda bulunan aktörlerin yönlendirmesine göre mi karar vermektedir sorusuna cevap aranmaktadır.

Yerel siyasal aktörlerden her birisinin belediyenin aldığı kararlar üzerinde etkisi olduğu bilinmekle beraber, bu aktörlerden en etkili olanlarının hangisi olduğu, belediye meclisinin ilin gündemi ile ilgili olarak farkındalık ve bilgi düzeyi, belediyelerin en önemli karar organı olan meclisin, kararları üzerinde etkili olan siyasal aktörlerin neler/kimler olduğu çalışmanın temel konularıdır. Ayrıca bir taraftan yerel yönetişimin önemli aktörlerinden kabul edilen kent konseyinin meclis kararları üzerindeki etkisi irdelenirken diğer yandan merkezi idarenin ildeki en üst idarecisi olan valinin meclis kararları üzerindeki etkisi irdelenerek yerel yönetimler üzerindeki merkezin tahakküm edici etkisinin bulunup bulunmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2. Katılımcı Demokrasi Ve Yerel Siyaset

Bu başlık altında katılımcı demokrasinin özellikleri, önemi ve yerel yönetimlerin 6360 sayılı yasal düzenleme ile önemli bir unsuru haline gelen belediyelerde yönetime katılımın boyutları ele alınacaktır.

2.1. Katılımcı Demokrasi

Katılım, günlük dilde çok kullanılan fakat sınırları ve kapsamı net olmayan bir kavramdır. Seçmenlerin neye katılacağı, nerede katılacağı, ne zaman ve nasıl katılacağı gibi birçok soruya verilen yanıtı göre katılım kavramının içeriği ve sınırları değişebilmektedir (Çukurçayır,2006: 42). Konu demokrasilerde siyasal katılım şeklinde daraltıldığında; “siyasal otoritenin geniş halk kitleleri tarafından kabul görmesi, gerekli desteği bulması, bunu da ikna yolu ile sağlaması beklenir. Bu durumun demokrasilerde en görünür hali siyasal katılımıdır” denilebilir. Siyaset Bilim’inde bir konuda, karar alınma sırasında onun içeriğini oluşturmak için çalışmak, siyasal otoritelerin ortaya koyduğu kararları etkilemek, ya da karar sonrasında onun uygulanmasını değiştirmek veya toptan ortada kaldırmak için bireylerin özgür iradeleriyle yaptıkları değerlendirmelere dayanan davranışlarına siyasal katılma adı verilmektedir.

Demokrasinin olmazsa olmazı sayabileceğimiz siyasal katılma kavramı da çeşitlilik arz etmektedir. Devlet organlarının her düzeyinde, politikalarının seçimini ya da siyasi yöneticilerin seçimini etkilemek amacıyla yasal ya da yasal olmayan araçlara başvuruyu benimseyen, örgütlü ya da örgütsüz, sürekli ya da süreksiz, başarı ya da başarısızlıkla son bulan, tüm bilinçli eylemler siyasal katılma çerçevesi içinde yer alır (Çam,1984:283).

Siyasal katılımıda kişiler, kendi kaderleri konusunda karar verme sürecinde etkin olmak isteği, daha fazla güvenlik ve huzur, itibar, siyasal iktidar, adalet ve özgürlük gibi imkânlarla erişmek maksadıyla siyasal sürece dâhil olmaktadır (Ateş, 2015: 296). Katılım yerel boyutu ile ele alındığında ise yerel seçmenlerin kendi yaşamsal alanlarının ve kendi geleceklerinin belirlenmesinde etkin olmak istemelerinin yanında kentlerinde daha huzurlu, ekonomik anlamda daha müreffeh yaşamak arzusu ile de yerel siyasal sürece dâhil oldukları ifade edilebilir. Siyasal davranış, en az bağımlı kılından en aktif olana doğru sıralandığında üç düzeyden söz edilebilir. Bunlar; Siyasal bilgilenme ve siyaset üzerine konuşma, aktif eylemde bulunma ve bağımlı olma durumları olarak sıralanabilir. Siyasal davranışın boyutları konusunda Baykal’da (1970,34)

“siyasi olayları inceleme, siyasi olaylar hakkında tavır alma ve siyasi olaylara karışma” şeklinde benzer bir yaklaşım geliştirmiştir.

Siyasal katılmanın olağan dışı biçimleri, olağan yolları yeterli bulmayan çeşitli gruplarca da zaman zaman kullanılmıştır. Bazı durumlarda yasalara bilerek uymayarak, siyasal amaçlara ulaşmak hedeflenmiştir. Bu tür katılmanın en bilinen örneğini Matmaha Gandi'nin Hindistan'ı bağımsızlığa götüren direniş eyleminde bulabiliriz (Turan, 1986: 73). Klasik demokrasi kuramcılarına göre günümüz demokrasilerinde yaşayan insanların büyük çoğunluğu siyasal faaliyetlere pek az ilgi duyar. Bu durum son derece doğal görülür; çünkü insan her zaman biyolojik ve psikolojik gereksinimlerinin peşinden koşar. Bu gereksinimleri tatmin edecek araçlar genellikle siyasal yaşamın dışındadır. Zaten örgütlü siyaset insanlık tarihinin geç dönemlerinde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, günümüz insanı, temel gereksinimlerini giderirken siyasal bir engelle karşılaşmazsa, siyasete ilgisiz kalır. Siyasal bir engelle karşılaştığında, çıkarlarına yönelen bu tehdidi ortadan kaldırmak için siyasal alana girer, bu tehdit kalkınca yine kendi özel alanına döner (Uygun,2003:167)

Siyasal katılım bakımından insanların farklı düzeylerde bulunmaları onların, gelir düzeyleri, eğitim seviyeleri, meslek ve cinsiyet durumları ve yerleşme biçimleri gibi konum farklarına dayanmaktadır (Aydın,2002:175). Modern siyaset anlayışının siyasal katılıma verdiği önemden hareketle, siyasal katılımın istenilen bir şey olduğu ifade edilebilir. Fakat siyasal katılımı sınırlayan yasal düzenlemeler ve örgütlenme önündeki engeller modern siyasal sistemlerde sıkça başvurulan yollardan olduğu da bir gerçekliktir.

Katılımcı demokrasi ile ilgili olarak düşünürler tarafından ortaya atılan fikirler uzun yıllar tartışılmıştır. Katılımcı kuramın aşırı varyantlarından birisi olan genişlemeci siyaset kavramına göre yeryüzünde siyasal olmayan bireysel ve toplumsal alan yoktur. Her şey siyasaldır. Bu bakış açısına göre demokratikleşmenin hedef alanı hemen hemen sınırsızdır. Ailenin ve eğitimin demokratikleşmesi savunulduğu gibi, sanatın, ekonominin, okulların, kitle iletişim araçlarının da demokratikleşmesi savunulmaktadır (Schmidt,2002:167). Bunun dışında demokrasi için fırsat

eşitliğinin önemini vurgulayan ve iktidar dengesine önem veren kuram yanında, seçkinci ve rekabet yönelimli kuram da aynı çatı altında yani katılımcı demokrasi kuramı altında toplanmaktadırlar.

Siyasal katılmaya insanları sevk eden bazı nedenler bulunmaktadır. Bunlar kişisel bağlılık, dayanışma, çıkar ve vatandaşlığın getirdiği sorumluluk bilincidir. Kişisel bağlılığa dayanan katılımda, seçmen grupları, geleneksel liderlere kişisel bağlılıkları ve bağlılıkları sonucu, liderler tarafından siyasal katılıma yöneltirler. Dayanışma kaynaklı siyasal katılım ise ferdin, mensup olduğu gruba sadakatini göstermek üzere o grubun kararları yönünde katılım faaliyetlerine girişmesidir (Kahraman,2011: 51).

İnsanlar çıkar duygusundan hareketle de siyasal katılımda bulunmaktadır. Söz konusu çıkarlara, kayırma, iltimas, çeşitli bayındırlık işleri, eğitim hizmetleri örnek gösterilebilir. Bütün bunlara ek olarak, siyasal katılımın, toplum hafızası ile de ilgili olduğu ifade edilmelidir. Toplumun tarih içerisinde yaşadığı önemli olaylar, sakandalar ve başarılar toplumda yaşayanların geçmişten getirdiği birikimlerle birleştiğinde, ferdin bu günü oluşmaktadır (Tatar,1997:100). Bu duyguların oluşmasında etkili olan olaylar kişilerin siyasal yaklaşımını ve katılımın boyutunu da belirlemektedir.

2.2. Yerel Siyaset

Yerel siyaset, kentleşme sürecini ve yerel birimleri ilgilendiren bütün etkinlik ve politikalar olarak tanımlanabilir. Daha dar bir anlamda ifade etmek gerekirse yerel düzeyde karar alma süreçlerini etkileyen tüm etmenlerin incelenmesi yani yerel yönetimlerle devlet arasındaki ilişkileri, yerel seçimleri, yerel düzeydeki güç odaklarıyla devlet arasındaki çelişkileri ve çevre duyarlılığını kullanmak isteyen güçleri kapsamaktadır (Keleş, 2016:107). Türkiye'nin yönetim modelinde yerel siyaseti ve dolayısıyla yerel yönetimleri temsil eden üç yapı bulunmaktadır. Bunlar; belediyeler, il özel idareleri ve köylerdir. Araştırmada yerel siyasetin ve yerel yönetimin en önemli kurumu olan belediyeler işlendiği için diğer yerel siyaset ve yerel yönetim yapılarına yer verilmemiştir.

2.2.1. Belediyelerde Siyasal katılım

Günümüz dünyasında ekonomik kalkınma ve demokratikleşme ile ilgili pek çok tartışma doğrudan “ yerel yönetimler” üzerinden yapılmaktadır. Yapılan bu tartışmalardan ve yazılanlardan anlaşıldığı kadarıyla yerel yönetimlerin hem ekonomik kalkınma ve toplum demokratikleşmesinde hem de demokratik düzenin yerleşmesinde önemli katılımları olduğu görülmektedir.

Yerel yönetimler demokrasi ile birlikte anılmaktadır. Bunun böyle olmasının temelini “komün” yönetimleri oluşturmaktadır. Ortaya çıktıklarında demokrasinin en küçük yapı taşı olarak değerlendirilen komünler, o dönemin iktidarlarına karşı hep kendi kendini yönetmenin, özgürlüğün, eşitliğin katılımın örneği olmuşlardır (Görmez, 1997: 12).

Yerel yönetim kuruluşlarından, belediye halka en yakını olması nedeniyle özel bir öneme sahiptir. Çünkü belediyeler halkın, temsilcileri aracılığıyla yönetimini ve çeşitli katılım kanallarıyla bizzat kendisinin yönetime katılabilmesinin mümkün olduğu bir organizasyondur.

Belediyelerde seçmenlerin, karar alan mekanizmalarına katılabilmeleri mümkün olmakla beraber bu durum dahi doğrudan demokrasiyi sağlayamamaktadır. Nüfusun kalabalıklaşması ve birtakım siyasi nedenlerle doğrudan demokrasi modeli işlevselliğini yitirdiğinden, temsili demokrasi modern dönemde ortaya çıkmış demokrasinin evrimleşmiş bir modeli olarak gündemdedir. (Aksu,2011:114).

Temsili demokrasi modern dönemde demokrasi adına ortaya konulan en önemli keşiflerden kabul edilmektedir. Siyasi temsilde halk yetkilerini doğrudan kullanmak yerine seçilmiş temsilciler aracılığı ile kullanmakta ve kararlar bireyler yerine görevlendirdikleri kişi ya da kurumlar tarafından alınmaktadır.

Belediyelerin demokratik bir yönetim tarzı olarak değerlendirilmesinde, gerek karar organları gerekse yürütme organlarının o mahalde yaşayan halk tarafından seçilerek görev yapmasıdır. Başka bir ifadeyle, belediye başkanının ve belediye meclis üyelerinin yerel halk tarafından genel oyla seçilmesi belediyelere demokratik kimliğini kazandırmaktadır (Şakacı,2009:297).

Anayasanın 127. Maddesinde yerel yönetimler “*mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir*” şeklinde tanımlanmıştır. Demokratik yerel yönetim kavramını irdeleyen Yıldırım (1993: 33) ortak ihtiyaçların karşılanmasında yerel topluluğun ortak ihtiyaçları, şeffaf ve katılımcı bir biçimde karşılandığında demokratik yönetimden söz edilebileceği vurgusunu yapmıştır.

Gerçekten de yerel yönetimler, yerelde yaşayan topluluğun, ortak ihtiyaçlarını karşılamak, ekonomik, kültürel ve sosyal zenginliğine ve refahına ilişkin yerel hizmetleri görmek üzere kurulduklarından; bu hizmetleri, yerine getirirken hiçbir ayırım gözetmeden açık, şeffaf, insan haklarını, çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerini yaşama geçiren özerk ve demokratik yönetim şeklinde tanımlanması mümkündür.

Bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere yerel yönetimin iki temel boyutu bulunmaktadır. Bunlardan ilki yerel hizmet birimi olma diğeri ise kendi kendini yönetme birimi olma boyutudur.

Kentlerde demokrasilerin güçlendirilmesi, yoksulluğun azaltılması, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve kuşatıcı (inclusive) şehirlerin oluşturulması gibi çok boyutlu çok taraflı ve gittikçe karmaşıklaşan sorunların çözümünde, vatandaşlara en yakın demokratik kurum konumundaki belediyelerin yönetim çerçevesinde yeniden örgütlendiğini ve faaliyet gösterdiğini belirtebiliriz (Öztoprak, 2012: 3).

3. Yerel Siyasal Aktörler

Yerelde siyaseti etkileyen ve siyasetin yönünü belirleyen çok farklı aktörler bulunmaktadır. Bu başlık altında yerel siyasetin önemli aktörleri ele alınmıştır.

3.1. Belediye Başkanı

Belediye başkanı, belediye yönetiminin başı, temsilcisi ve yürütme organıdır. Belediye başkanının bu sıfatla yürüteceği görevler ve kullanacağı yetkiler Belediye Kanunu'nun 38. maddesinde düzenlenmiştir.

Belediye başkanının meclise ve encümenine başkanlık etmesi onu belediye yönetimindeki en etkin kişi durumuna de getirmektedir. Belediyeyi, devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek gibi yetkiler de temsil açısından belediye başkanını güçlendiren kanun maddelerinden birisidir. Belediye meclisinin başkanı da olan belediye başkanı, meclis gündemini de belirlemektedir.

3.2. Belediye Meclisi

Belediye Meclisi belediyenin en yetkili karar organıdır. Üyeleri beş yılda bir nispi temsil yöntemiyle doğrudan doğruya halk tarafından seçilir. Belediye meclisi üyelerinin sayısı, kentin büyüklüğüne yani nüfusuna göre değişir. Belediye kanununun 18. Maddesinde, belediye meclisinin görev ve yetkileri belirtilmiştir. Bu maddeler incelendiğinde, belediyenin karar mekanizması içerisinde meclisin yetkilerinin geniş olduğu ve hizmetlerin ücretlerinin tespitinden, koşullu bağışları kabul etmeye, borçlanma kararı almaya, imar planının uygulanmasına kılavuzluk edecek belediye imar programını görüşerek kabul etmeye kadar uzanan bir görev alanı söz konusudur.

Belediye meclisinin toplantıları saydamlığı artırmak amacıyla halka açık tutulmaktadır. Meclis başkanının ya da üyelerden birisinin önerisi üzerine, meclis kapalı oturum yapılmasına da karar verebilir. Kapalı oturum kararı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla alınır. Meclis görüşmeleri tutanağa geçirilir. Tutanak başkan ve üyelerce imzalanır (Keleş,2006:240).

Meclis gündemi en az üç gün önceden hem üyelere hem de çeşitli yöntemlerle halka duyurulmaktadır.

3.3. Belediye Encümeni

Belediyenin karar organlarından birisi olan Belediye encümeni aynı zamanda, danışma organı niteliğindedir Belediye encümenine de Belediye Meclisinde olduğu gibi belediye başkanı başkanlık eder ve gündemi belirler. Encümeni oluşturan üyeler ise, seçimle gelen üyeler ve kamu görevlisi olan üyeler olmak üzere iki ayrı gruptan oluşmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre seçimle gelen üyeler her yıl meclis tarafından seçilen üyelerden oluşmakta ve nüfusu yüz binin altındaki küçük belediyelerde iki, yüz binin üzerindeki belediyelerde ise üç üyeden oluşmaktadır. Aynı durum kamu görevlisi encümen üyeleri için de geçerlidir. Encümenin toplantı yeter sayısı üyelerin salt çoğunluğudur. Karar yeter sayısı ise toplantıya katılanların salt çoğunluğudur.

3.4. Sivil Toplum Örgütleri

Sivil toplum ile ilgili çok çeşitli kavramsal tanımlamalar bulunmakla beraber, işlevsel olarak ele alan düşünürlerden bazıları sivil toplumu, siyasal iktidarı önemli ölçüde etkileyen, onu parçalayan ve iktidarın tabana yayılması işlevini gören bir olgu olarak tanımlarken, bazıları ise bu kavramı: siyasal toplumun dışında kalan ancak siyasal toplumu etkilemek ve siyasal topluma ulaşmak için çalışan grup ve sınıflar (Tuncel, 2011: 15) olarak tanımlar.

Sivil toplum örgütlerinin bir ülkenin demokratikleşme sürecini etkileyebilmesi, önemli ölçüde siyasal alanda katılımcı bir yönetim anlayışının varlığına dayanır. Bu anlamda Türkiye, gelişmiş demokratik ülkelerin arkasından toplumsal, siyasal değişimleri gerçekleştirebilmeyi ve katılımcı demokrasi anlayışını yerleştirmeyi başarabilmiş ülkelerden biridir.

Sivil toplum örgütleri bireylerin, bireysel ya da toplumsal çıkarlarını, taleplerini dile getirmek üzere kurulmuş organizasyonlar olduğundan, bireyin siyasal ve sosyal alanlardaki katılım isteğini de artırarak siyasal alanda alınacak kararlar üzerinde etkili olmaktadır.

3.5. Kent Konseyi

Türkiye'de kent konseylerinin ilk uygulamaları, Yerel Gündem 21 Eylem Planı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu plan uyarınca Türkiye'nin birçok kentinde yerel aktörlerin katılımıyla, yerel demokrasi platformları oluşturulmuştur. Kentlerde kurulan ve yerel demokrasinin geliştirilmesi projesi olarak da kabul edilen Yerel Gündem 21'ler 2005 yılında kabul edilen, Belediye kanununda yer alan kent konseylerinin

ilk uygulama örneklerini oluşturmaktadır (Çukurçayır, 2012:4). Belediye kanununun 76. Maddesi ile kent konseyleri yerel yönetim yaşamının içine taşınmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu ile herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisi olarak kabul edilmiş ve hemşehriler arasında etkileşimin sağlanması için üniversiteler, meslek kuruluşları, uzman kişilerin katılımı ile oluşturulan ihtisas komisyonları gündeme alınmıştır. Ayrıca kent konseyleri ve ihtisas komisyonlarında sivil toplum kuruluşlarının görüş bildirme haklarının olduğu ifade edilmiştir.

Kent konseyi, en yetkili organ olan genel kurul, genel kurul tarafından iki yıllık süre için seçilen yürütme kurulu ve kent konseyinin görev alanlarına uygun yönetim mekanizmasına dayalı faaliyetleri yürütmesini sağlayacak meclisler ve çalışma gruplarından oluşmaktadır.

Çalışmamızın odağını oluşturan Adıyaman ilinde kent konseyinin ilk genel kurulu vali, belediye başkanı, milletvekilleri, daire müdürleri, STK'lar, siyasi parti temsilcileri ve muhtarların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Kent konseyi Meclis ve çalışma gruplarına bakıldığında ise genel kurulda kadın meclisi, gençlik meclisi, çocuk meclisi, kıdemli hemşehriler meclisi oluşturulmuş ayrıca bunlara bağlı olarak da 12 komisyon oluşturulmuştur.

Kent konseyi; kent yaşamında; hemşerilik bilincinin ve kent vizyonunun geliştirilmesi, çevreye duyarlılık, sürdürülebilir kalkınma, kentin hak ve hukukunun korunması, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışmaktadır (Çarkçı,2007:122).

3.6. Belediye Meclisinde En Fazla Üyesi Bulunan Partinin İl Başkanı

Siyasal partiler, siyasi iktidarın yasama ve yürütme sorumluluklarını bilfiil üstlenmek için mücadele ederler. Siyasal partilerin, temel hak ve özgürlükler, güvenlik, adalet, ekonomik kalkınma adalet, refah gibi genel çıkarları tamamen ortadan kaldırmadan veya kısıtlamadan temsil ettiği kitlenin özel çıkarlarını hem merkezi idarede hem de yerel yönetimlerde artırmak için çalıştığı ifade edilebilir.

Demokrasi'nin vazgeçilmez unsurları olan siyasal partilerin siyasi yaşamdaki yeri ve önemi herkesçe bilinmektedir. Bu nedenle siyasal partiler, bir ülkede siyaseti uygulayan ve siyasi güç olarak nitelenen kurumların başında gelmekte ve siyasi partilere 19. yüzyıldan bu yana hemen hemen bütün siyasal sistemlerde rastlanmaktadır (İlgar, 2002: 23).

Siyasi partiler, demokratik süreçte, siyasal katılımın doğrudan ve en önde gelen araçları olmanın yanında siyasal kadroların oluşmasını sağlamak işlevine de sahiptirler. Demokrasinin vazgeçilmez unsuru kabul edilen siyasal partilerin iç işleyişlerinin demokratik olmadığı ve lider eksenli politikaların benimsendiği sürekli ifade edilip yazılan konulardandır.

Türkiye'de siyasi partiler kendi adlarıyla ve programlarıyla değil, o partinin kurucusu ve liderlerinin adlarıyla bilinmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde seçimler partiler arasında değil liderler arasında bir yarışma haline gelmektedir. Türkiye'de demokratik değişim olanağı ve köklü siyaset geleneğinin olmayışı siyaset yapmanın ve siyasete katılmanın önemli bir engeli olarak görülmektedir (Yaltı,1997:112).

Belediye yönetimini elinde tutan siyasi partinin il başkanının il ile ilgi kararlarda etkin roller üstlenmesi ve kararları etkilemesi siyasi parti geleneğimize baktığımızda oldukça olağan bir durum olarak görülmektedir.

3.7. Belediye Meclisinde Bulunan Diğer Partilerin İl Başkanları

Siyasi partilerin demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. Muhalefet partileri de aynı şekilde demokrasilerde olmazsa olmaz kurumlardan biridir. Parti sistemleri üzerine yapılan çalışmalarda; parti sistemleri yoğun rekabetli, ılımlı rekabetli ve rekabetten yoksun sistemler olarak üç grupta ele alınmaktadır (Turan,1986:121).

Ülkemiz bu değerlendirmede yoğun rekabetli parti sistemleri içerisinde yer almaktadır. Fakat bu durumun bütün siyasi tarih boyunca aynen sürdüğü ifade edilemez, tek partili yıllar ve egemen partilerin iktidarda olduğu yılları siyasi parti sistemimizin rekabetten yoksun yılları olarak kayda geçirmemizde yarar var.

Yerel siyasetin zaman zaman istisnaları olsa bile genel siyasetten ayrı düşmediği ülkemizde, muhalefette bulunan parti il başkanlarının kendi partisinin meclis üyeleri üzerinde söz sahibi olduğu ve karar alma süreçlerinde grup olarak hareket edildiği bir realitedir.

3.8. Mahalle Muhtarları

Mahalle muhtarlığı, kentlerde belediye yönetim alanında varlık gösteren bir semt örgütlenmesidir. 1930 tarihli Belediye kanunu mahallelerin kuruluşunu düzenlemiş, 1933 yılında çıkartılan başka bir yasayla bu kurum kaldırılmıştır fakat 1944 yılında tekrar ihdas edilen mahalle muhtarlığı 1945 yılından itibaren yönetim sistemimizdeki yerini almıştır (Güler,2010:298).

Muhtarların yürüttüğü başlıca görevlerde genel yönetimin yetki alanı içinde olan bir takım işlere yardımcılık niteliğinde sayılabilecek görevler bulunmaktadır. Örneğin nüfusa ilişkin işler, seçim işleri, milli eğitim, tapu kadastro, genel sağlık gibi görevlere bu mahiyettedir. Muhtarlığın yerel nitelikteki işleri ise bu denli açık tanımlanmamıştır. Yerel nitelikteki görevlerin daha çok mahalle veya belde için ilgili belediyeden ve il özel idaresinden hizmet talebinde bulunmaktan ibaret olduğu söylenebilir.

Yeni Belediye Kanunu, yönetişimin önemli unsurlarından birisi kabul ettiği kent konseylerinde mahalle muhtarlarının da temsilini öngörmüş, fakat muhtarlıklara bu yapı içinde farklı, ayrıcalıklı bir yer vermemiştir (Güler,2010:298).

3.9. Valiler

Valinin yerel yönetim organları üzerindeki yetkileri farklı yasalarda düzenlenmiştir Örneğin il Özel idaresi kanununda “Vali, il Özel İdaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir” denilerek İl Özel İdaresi teşkilatının en üst amiri olarak il Özel İdaresi teşkilatını sevk ve idare etme görevi verilmiştir.

Belediyeler üzerinde ilin valisinin idari vesayet anlamındaki müdahalesinin 5393 Sayılı Kanun ile getirilen sistem olduğu ifade edilebilir. Buna göre belediye hizmetlerinin ciddi biçimde aksaması ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayati derecede olumsuz etkilediğinin, İç işleri Bakanlığının talebi üzerine yetkili sulh hukuk hakimi tarafından belirlenmesi halinde, iç işleri bakanı makul bir süre vererek, hizmetlerdeki aksamanın giderilmesini belediye başkanından ister. Aksama konuları ortadan kaldırılmazsa, söz konusu aksamanın giderilmesini ilin valisinden ister. Bu talep üzerine vali gerek belediyenin araç gereç ve personeli ile gerekse diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını kullanarak hizmete ilişkin olumsuzlukları giderir (Parlak ve Ökmen, 2016: 303). Belediyeler üzerindeki idari vesayet değerlendirildiğinde, özellikle belediye meclisinin fesih nedenlerinin daraltılması ve meclis kararlarında mahallin en büyük mülki idare amiri olan valinin onayı usulünden vazgeçilmesi, idari vesayetin yumuşadığı sonucunu doğurmaktadır.

4. Araştırmanın Yöntemi Ve Değerlendirme

Araştırma, Adıyaman Belediye Meclis üyesi 31 kişi ile görüşülerek gerçekleştirilmesi planlanmış fakat 30 meclis üyesi ile görüşme gerçekleştirilebilmiştir. Görüşme yapılamayan bir üyenin meclis toplantılarına sağlık problemleri nedeni ile düzenli katılmadığı ifade edilmiştir.

Araştırmada demografik anlamda yaş, eğitim durumu, meslek bilgisi, siyaset yapılan parti ve kaç dönemdir siyaset yapıldığı ile ilgili sorulara yer verilirken diğer sorular araştırmanın odağını oluşturan belediye meclisinde karar süreçlerine etki eden aktörler üzerine yoğunlaşmıştır.

Araştırmada Belediye başkanı, Belediye meclis üyeleri, Belediye encümen üyeleri ve Belediye başkan yardımcıları iç paydaşlar olarak tanımlanırken; Vali, Sivil Toplum Kuruluşları, Kent Konseyi, Belediye meclisinde İktidarda bulunan parti Başkanı ve Belediye Meclisinde Muhalefette bulunan diğer parti başkanları dış paydaşlar olarak tanımlanmıştır. Ayrıca seçmen olarak yerel halkın, yerel yönetimlere ilişkin iş

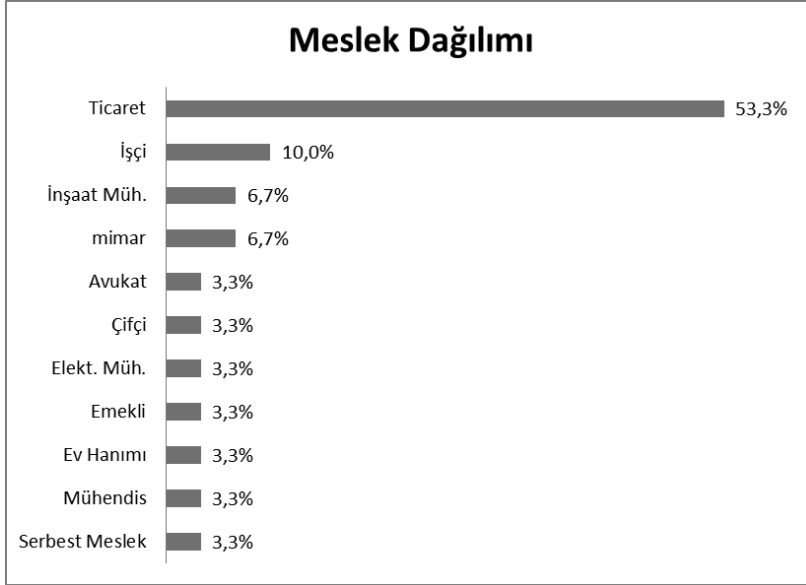
ve işlemlerini takip eden Muhtarlara da araştırmada dış paydaşlar olarak yer verilmiştir.

Meclis üyelerinin yaş aralığına bakıldığında 35-50 yaş arasında 14, 35 yaştan küçük 3, 51 ve üstü yaş aralığında ise 13 üyenin bulunduğu görülmektedir. Buna göre Adıyaman Belediyesi meclisinin genç bir üye profiline sahip olduğu söylenebilir.

Meclis üyelerini eğitim durumları açısından değerlendirdiğimizde; 3 üyenin ilkokul, 14 üyenin lise, 13 üyenin ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle meclisin eğitilmiş bir üye profiline sahip olduğu ifade edilebilir. Bu durum Adıyaman ili için avantaj olup vatandaşların sorunlarına bilinçli yaklaşabilen bir üye yapısına sahip olması belediyeyi çalışmalarında deha efektif kılacaktır.

Meclis üyelerinin mesleki dağılımı incelendiğinde ticaret ile uğraşan meclis üyelerinin %53,3 ile ezici bir üstünlüğü bulunduğu görülmektedir.

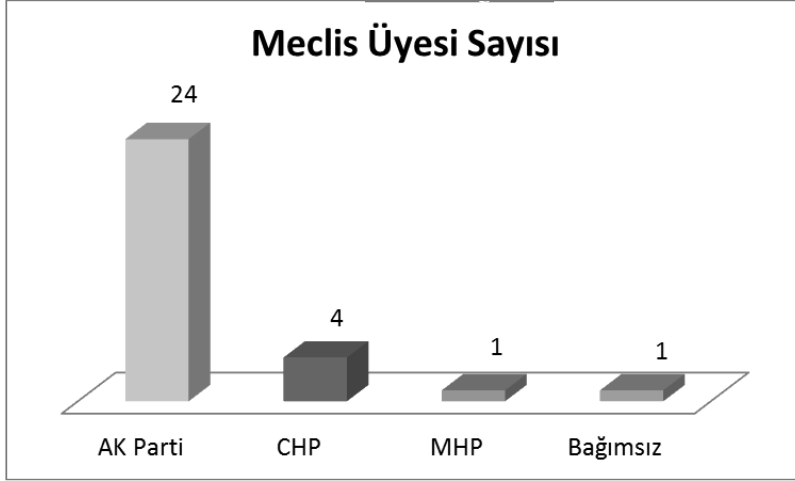
Grafik:1 Adıyaman Belediyesi Meclis Üyeleri Meslek dağılımı

Meclis üyelerinin siyasal partilere göre dağılımında ise üyelerin % 80'i AK Partili olduğu görülmektedir. Meclis üyelerinin 28'inin meclise ilk kez giren üyelerden oluşması, iki veya daha fazla dönemdir meclise

girenlerin sayısının 2 kişi ile sınırlı olması siyasete yeni solukların girdiği sonucunu vermektedir.

**Grafik2: Adıyaman Belediyesi Meclis Üyelerinin
Partilere Göre Dağılımı**

Belediye meclisine verilen önergeler açısından üyeleri değerlendirdiğimizde ise %43,3'nün hiç önerge vermediği görülmektedir.

**Grafik3: Adıyaman Belediyesi Meclis Üyelerinin
verdiği önerge sayıları**

Belediye meclisinde alınan kararlarda iç paydaşların etki düzeylerini değerlendiren soruya %63,3 gibi bir oranla birinci sırada Belediye Meclis üyelerinin geldiği görülmüş, belediye başkanının etki düzeyinin %53,3 ile ikinci sırada yer almıştır. Belediye meclisi ve başkanın orta düzeyde etkili olduğunu ifade edenlerin yüzdesi her ikisi için de %23,3 olduğu görülmüştür.

	Yanıt Yok	Yoktur	Düşük	Orta	Yüksek	Toplam
Belediye başkanı	0,0%	13,3%	10,0%	23,3%	53,3%	100,0%
Belediye Meclis üyeleri	3,3%	3,3%	6,7%	23,3%	63,3%	100,0%
Belediye encümen üyeleri	10,0%	10,0%	13,3%	30,0%	36,7%	100,0%
Belediye başkan yardımcıları	10,0%	26,7%	10,0%	30,0%	23,3%	100,0%

Belediye meclisinde alınan kararlarda dış paydaşların etki düzeylerini değerlendiren soruya %20 ile Vali'nin yüksek düzeyde etkili olduğu cevabı verilirken , %16,7 ile STK'lar ve Kent Konseyinin cevapları bunu takip etmiş, %13,3 gibi bir oranla da Belediye Meclisinde İktidar olan Partinin il başkanının etkili olduğu ifade edilmiştir.

	Yanıt Yok	Yoktur	Düşük	Orta	Yüksek	Toplam
Vali	13,3%	33,3%	13,3%	20,0%	20,0%	100,0%
Sivil Toplum Kuruluşları	13,3%	20,0%	23,3%	26,7%	16,7%	100,0%
Kent konseyi	10,0%	23,3%	30,0%	20,0%	16,7%	100,0%
Bel. Mec. İktidar parti il başkanı	10,0%	20,0%	26,7%	30,0%	13,3%	100,0%
Bel. Mec. Diğer parti il başkanları	16,7%	33,3%	36,7%	13,3%	0,0%	100,0%

Belediye meclis gündeminden haberdar olma açısından iç paydaşların bilgi düzeyleri değerlendirildiğinde %80 ile en yüksek bilgi düzeyine

sahip paydaş Belediye başkanı olurken bunu %40 gibi bir oranla belediye meclis üyeleri izlemiştir.

	Yanıt Yok	Yoktur	Düşük	Orta	Yüksek	Toplam
Belediye başkanı	3,3%	3,3%	3,3%	10,0%	80,0%	100,0%
Belediye Meclis üyeleri	3,3%	6,7%	10,0%	40,0%	40,0%	100,0%
Belediye encümen üyeleri	10,0%	0,0%	20,0%	36,7%	33,3%	100,0%
Belediye başkan yardımcıları	13,3%	3,3%	20,0%	30,0%	33,3%	100,0%

Belediye Meclis kararları ile ilgili olarak kent konseyi, halk, muhtarlar ve Sivil Toplum Kuruluşları gibi dış paydaşların her birisinin alınan kararlardaki etki ve bilgi düzeylerini ölçen sorulara verilen yanıtlardan anlaşıldığı kadarıyla paydaşların kararlara etki düzeyleri ve karar öncesi süreçle ilgili bilgi düzeyleri oldukça düşüktür. Hatta bazı katılımcılara göre belediye meclisinde alınan kararlarda sayılan bu dış paydaşların etkileri hiç yoktur. İki birlikte düşünüldüğünde örneğin, Kent konseyinin alınan kararlarda etkisiz olduğunu ya da düşük derecede etki ettiğini belirten katılımcılar toplam içinde %63,3' e ulaşmakta aynı şekilde halkın belediye meclisinin gündemi hakkında bilgilerinin olmadığını veya çok düşük düzeyde bilgi sahibi olduğunu belirtenler %63,3 gibi bir orana ulaşmaktadır.

Muhtarlar tarafından önerilen konuların meclis gündemine girme düzeyi de %36,7 ile düşük olduğu ifade edilirken %6,7 ile de muhtarların önerilerinin hiç dikkate alınmadığı belirtilmiştir. İldeki Sivil Toplum Kuruluşlarının görüş ve taleplerinin meclis gündemine alınması konusu da Muhtarlarınkine benzer bir şekilde %43,3 gibi bir oranla düşük olduğu ifade edilmiş, %6,7 gibi bir oranla da meclis gündeminde etkisinin hiç bulunmadığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

	Yanıt Yok	Yoktur	Düşük	Orta	Yüksek	Toplam
Kent konseyinde alınan kararlar, belediye meclisindeki kararların şekillenmesindeki etki durumu nedir	3,3%	20,0%	43,3%	30,0%	3,3%	100,0%
Seçmenlerin (halkın) belediye meclis gündemiyle ilgili önceden bilgi düzeyleri nedir?	0,0%	23,3%	40,0%	26,7%	10,0%	100,0%
Muhtarlar tarafından önerilen konuların meclis gündemine girme düzeyi nasıldır?	0,0%	6,7%	36,7%	36,7%	20,0%	100,0%
İldeki Sivil Toplum kuruluşlarının görüşleri ve taleplerinin meclis gündemine girme düzeyi nasıldır?	0,0%	6,7%	43,3%	36,7%	13,3%	100,0%

Belediye meclis üyelerinin kendilerini, “Bir konuyu belediye meclis gündemine almak için önceden belediye başkanının uygun görüşünü almak zorunda hisseder misiniz” sorusuna ve “Belediye meclisi üyesi olarak kendinizi bir konuyu belediye meclis gündemine almak için önceden mensubu bulunduğunuz siyasi partinin il başkanının uygun görüşünü almak zorunda hisseder misiniz?” sorusuna verilen cevaplar aynı sonucu vermiştir. Yani, 24 meclis üyesi hayır, 2 üye evet cevabı verirken, 4 üye bu soruyu yanıtlamak istememiştir. Toplamda 31 meclis üyesi bulunan Adıyaman belediyesinde 30 meclis üyesinin cevapladığı bir çalışmada, 24 meclis üyesinin kendi görüşlerinde bağımsız hareket ediyor olması önemlidir. Başka bir ifade ile belediye başkanının ve bağlı olduğu siyasi partinin başkanının görüşleri doğrultusunda değil kendi özgür iradeleri ile hareket edilmesi yerel demokrasinin yerleşmesi bağlamında önemli bir kazanım olarak görülmelidir.

	Sıklık (N)	Yüzde (%)
Evet	2	6,7
Hayır	24	80,0
Cevap vermek istemiyorum	4	13,3
Toplam	30	100,0

“Kent konseyinde alınan kararların belediye meclis gündemine alınır mı?” sorusuna verilen cevaplardan anlaşıldığı kadarıyla %80 gibi bir oranla gündeme alındığı ifade edilmiş fakat gündeme alınan başlıkların meclis kararlarını etkileme düzeyi, katılımcıların cevaplarından anlaşıldığı kadarı ile %20 gibi bir oranla etki düzeyinin hiç olmadığı, %43,3 gibi bir oranla da düşük olduğu ifade edilmiştir.

	Sıklık (N)	Yüzde (%)
Evet	24	80,0
Hayır	3	10,0
Cevap vermek istemiyorum	3	10,0
Toplam	30	100,0

5. Sonuç

Belediye meclisleri belediyelerin seçimle iş başına gelen organı olup demokrasinin yereldeki en önemli unsurlarındandır. Bu bakımdan belediye meclisinde alınan kararlar ayrıca önem taşımaktadır. Belediye yönetiminde aktif roller üstlenen meclisin başkanlığını ise belediye başkanı üstlenmekte ve başkan yürütmenin de başında yer almaktadır. Bu bakımdan belediye başkanının ve meclisin demokratik usullere uygun çalışması beklenirken zaman zaman demokratik uygulamaların dışında başkanın direktifleri doğrultusunda kararlar alınması da söz konusu olabilmektedir.

Konu, Adıyaman özelinde değerlendirildiğinde meclis gündemine alınan konularda ve alınan kararlarda belediye meclisinin etkili olduğu görülmektedir. Belediye başkanının etki düzeyinin meclisten sonra ikinci sırada gelmesi meclisin kendi iradesi ile kentin sorunlarına çözümler üretmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca belediyede iktidarı elinde bulunduran siyasal partinin il başkanı veya muhalefetteki partilerin il başkanlarının belediye meclisinin kararları üzerinde etkili olmadıkları çalışmada ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Bu durum Adıyaman ili belediye meclisini farklı kılan yönlerden bir diğeridir. Belediye yönetiminde bu tarz bir yaklaşımın ortaya çıkmasında başta belediye başkanının uygulamalarının etkisi olmakla birlikte siyasi parti il başkanlarının siyaset anlayışlarından da kaynaklandığı ifade edilebilir. Zira Türkiye’deki siyaset anlayışının dışında farklı bir yaklaşım olarak belediye meclis üyeleri kararlarında kendi iradelerine bırakılmışlardır. Türkiye’de siyaset hâla lider endeksli olup liderin tavrı ve yaklaşımı siyasal karar vericiler üzerinde birinci derecede etkilidir.

Araştırmada belediye meclisinde alınan kararlarda dış paydaş olarak ifade edilen valinin etki düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Yerel siyaset üzerindeki vesayetçi yaklaşım her ne kadar çeşitli düzenlemelerle azaltılmış olsa da, araştırma sonuçlarına göre vesayet makamı olarak valinin meclis üyeleri üzerindeki güçlü pozisyonunu koruduğu söylenebilir.

Konu, belediye meclis gündeminden haberdar olma bakımından değerlendirildiğinde gündem bizzat başkan tarafından hazırladığından gündemden başkanın haberdar olma oranı yüksek görülmektedir, belediye meclis üyelerinin ise meclis toplantı gündeminden daha az haberdar olması tartışılması gereken bir durumdur.

Günümüz yerel siyasetinde önemli aktörlerden birisi olan muhtarların yerel idareciler ile seçmenler arasındaki köprü vazifesi görmeleri, onları yerel siyasette önemli aktörlerden birisi haline getirmiştir. Hâl böyle olmasına rağmen muhtarların önerdiği konuların meclis gündemine girme düzeyi düşük kaldığı gibi gündeme alınan konulardan

karara dönüşenler ise çok daha düşük düzeylerde kalmıştır. Aynı durum kentteki STK'lar için de geçerlidir.

Son olarak, kent konseylerinde alınan kararların belediye meclisinde gündeme öncelikli olarak alındığı görülmektedir. Fakat gündeme alınan konuların meclis kararlarını etkileme düzeyinin çok düşük kaldığı görülmektedir.

Bütün değerlendirmeler ışığında Adıyaman Belediye meclisinin aldığı kararlarda yerel demokrasiyi hayata geçirebildiği görülmektedir. Fakat bu uygulama belediye başkanı ve meclis başkanlığını yürüten kişinin şahsi tercihi olan “meclisin kararlarına müdahale etmeme” yaklaşımı dışında bizzat bütün meclis üyelerinin kendi iradelerine sahip çıkması şeklinde gerçekleştiğinde yerel demokrasi adına bir kazanım olacaktır.

Kaynakça:

- Aksu H. ve H. Kurtuluş (2011) “Yerel Temsil Ve katılım Açısından Sivas Belediye Meclisi” Türk İdare Dergisi, Yıl:83, Sayı 470, S:113-133
- Ateş, Davut (2015), Demokratik Siyaset, Bursa: Dora yayınları
- Aydın, Mustafa (2002) Siyasetin Sosyolojisi, İstanbul: Açılım Kitap
- Baykal, Deniz (1970), Siyasal Katılma: Bir Davranış İncelemesi, Ankara: A.Ü, SBF Yayınları
- Çam, Esat (1984) Siyaset Bilimi, İstanbul:Der Yayınları
- Çarkçı, Akif (2007) Kent Yönetimine Farklı Bakışlar, İstanbul: Şehir yayınları
- Çukurçayır, M. Akif (2006) Siyasal Katılma Ve Yerel Demokrasi, 3. Baskı Konya: Çizgi Kitabevi
- Çukurçayır, Akif ve Abdullah A. Öztoprak (2012) “ Modern Katılımcı Uygulamalar ve Belediyeler” Kamu Yönetimi Sempozyumu (KAY-SEM-7) Yerel- Bölgesel kalkınma ve Kamu Yönetimi 17-18 Mayıs- Manisa
- Derdiman, R. Cengiz (2005) Yerel Yönetimler, İstanbul, Aktüel Yayınları

- Görmez, Kemal (1997) Yerel Demokrasi ve Türkiye, Ankara, Vadi yayınları
- Görmez K., M. Ökmen, Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunlar. Küresel, Bölgesel ve Yerel Perspektifler, Beta Yayıncılık İstanbul.
- Güler, Birgül Ayman (2010) Türkiye'nin Yönetimi, Ankara, İmge Yayınları
- İlgar, Yeliz (2002) “ Türkiye’de Siyasi Partilerdeki Merkezîyetçi Yapılanmaya Etki Eden Etmenler Ve Merkezîyetçi Yapılanmanın Siyasal Demokrasi Açısından Olumsuz Sonuçları” Süleyman Demirel Üniversitesi Sos. Bil. Ens. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Kahraman, Ahmet Burak (2011) Siyasal Katılımın Sosyolojik Analizi, Konya: Çizgi Kitabevi
- Keleş, Ruşen (2006) Yerinden Yönetim ve Siyaset, 5. Basım, İstanbul: Cem Yayınevi
- Öztoprak, A. (2012) “Yerel Yönetimlerde Yönetişim Uygulamaları”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Parlak, Bekir ve Ökmen Mustafa, (2016), Türkiye’de ve Dünya’da Yerel Yönetimler, 5. Baskı, Bursa: Ekin Yayınları,
- Schmidt, Manfred.G (2002) Demokrasi Kuramlarına Giriş, Çeviren: M. Emin Köktaş, Ankara: Vadi Yayınları
- Şakacı, B. K (2009) “ Yerel Yönetim Seçim Sistemi ve Öneriler Yöntemi” Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunları (Ed.) Görmez K. Ökmen M., Bursa: Beta Yayınları
- Tekeli, İ (1999) “Yerel Siyaset ve Demokrasi: Çoğulculuk- Sivil Toplum”, Yerel Siyaset ve Demokrasi Seminerleri, WALD, 1999, 195-232.
- Tuncel, G.(2011) Sivil Toplum Ve Devlet, Malatya: Bilsam Yayınları
- Uygun, O. (2003) Demokrasinin Tarihsel, Felsefi ve Ahlaki Boyutları, İstanbul: İnkılap Yayınları
- Tatar, T. (1997) Siyaset Sosyolojisi. İstanbul: Turan Yayıncılık
- Turan, İ. (1986) Siyasal Sistem Ve Siyasal Davranış, 3. Baskı, İstanbul: Der Yayınları

Yaltı B.(1997) “Yaşadığımız Yozlaşmalar Demokrasinin Olmayışından-
dır”, Yeni Türkiye, Ocak-Şubat, Yıl:3, Sayı: 13.

Yıldırım, S.(1993) Yerel Yönetim ve Demokrasi, İstanbul: IULA-EMME
(Uluslar arası Yerel Yönetimler Birliği)

Participation Of Local Political Actors Into Decision-Making Mechanisms In Municipalities: Adıyaman Municipal Council Sample

Abstract

In a World where local politics has gained power, there is a set of regulations to strengthen local administrations. Therefore, the municipalities, which are in the central focus of local politics, are each a research object that specifically worths being scrutinized in terms of their participation dimension into decision-making and propagating democracy in any level of the public

Political parties that are effective in local politics, Mayors, Municipal Council, Municipal Council Member, the NGOs in the Provinces, City Council, Reeves, and Mayor, the most influential chief executive person representing the central government are the actors that can have a certain effect on decisions taken by municipal councils. Among these actors are some who can be more influential than others. For instance, in some municipal councils, while some mayors can directly affect the decisions taken by the council members thanks to their political leadership traits or their political approaches, in some cases, there can be some political party presidents in the provinces who can be influential on municipal council members by using their political power.

In this study, the processes put into effect during decision-making by council members of Adıyaman Municipality are evaluated as they are political representatives of the local folk and to what extent they remain independent or under which actors' influence they form their decisions while taking decisions are studied.

Key Words: Local Politics, Municipal Council, Decision Taking